

NOU TESTAMENT, MISTERIS, PARRÒQUIES, GREMIS, ORDES I ENTITATS

Simeó (gaiato) i la **profetessa Anna** (gaiato)
Anunciadors de la figura del Messies i de la seua passió durant la presentació de l'infant Jesús al temple.

Sant Joan Baptista (xiquet amb corder i estendard amb la llegenda «Agnus Dei») El profeta precursor, veu que clama en el desert, el qual representa la simbologia eucarística de Jesús com a corder de Déu.

Els dotze apòstols

Simó (serrutx), **Mateu** (llibre), **Judes Tadeu** (destral o alabarda), **Andreu** (creu en aspa o peixos), **Simó Pere** (gran clau), **Joan** (copa i serp), **Tomàs** (llança), **Bertomeu** (ganivet), **Jaume el Major** (bordó de pelegrí), **Jaume el Menor** (maça), **Felip** (creu d'asta llarga) i **Pau** (espasa), en substitució de Judes Iscariot.

Els quatre evangelistes

Autors dels Evangelis: **Mateu** (àngel), **Marc** (lleó), **Lluc** (bou) i **Joan** (àguila).

Les tres àguiles (escates d'oripell, amb flors a la corona)
Les dos menudes signifiquen el vincle eclesiàstic amb l'Església Romana. L'àguila gran es vincula a l'evangelista sant Joan (l'àguila de Patmos), porta un colom al bec i el filacteri «In principio erat verbum, et verbum erat apud Deum» (Joan 1, 1).

Parròquies del centre històric

Sant Miquel i Sant Sebastià, Sant Valer i Sant Vicent, la Santíssima Creu, la Mare de Déu del Pilar, Santa Mònica, Sant Nicolau, Sant Esteve, Sant Tomàs Apòstol, Sant Joan del Mercat, Sant Agustí, Sant Andreu, Sant Martí, i Sant Joan i Sant Vicent.

Gremi de Forners

Associació gremial identificada per l'estendard amb la seua patrona, la Mare de Déu de la Mercè, a l'extrem del pal.

Gremi de Sastres i Modistes

Associació gremial identificada per l'estendard amb el seu patró, sant Vicent Màrtir, a l'extrem del pal.

Els misteris

Misteri del rei Herodes

Figurants que recorden els episodis de la infància de Jesús, de l'adoració dels Reis Mags i de la fugida a Egipte de la sagrada família.

Misteri de sant Cristòfol i dels pelegrins

Figurants que recorden l'episodi del creuament d'un riu per part de sant Cristòfol amb l'infant Jesús al muscle.

Misteri d'Adam i Eva

Figurants que recorden els fets del paradís terrenal del llibre sagrat del Gènesi.

Sants eucarístics i alegories

Sant Nicolau i la barca:

Episodi hagiogràfic miraculós del salvament d'uns mariners enmig d'una tempesta.

Santa Margalida i la cucafera

Llegenda hagiogràfica de la santa auxiliadora, per la qual va dominar la cucafera, símbol del dimoni, en forma de tortuga gegant.

Sant Jordi i el drac

Llegenda hagiogràfica del sant protector, per la qual va vèncer el drac, símbol del mal, que pretenia matar una donzella.

Santa Marta i la tarasca

Llegenda hagiogràfica de la santa, situada a la Provença, per la qual va dominar la tarasca, drac de grans gargamelles i símbol del mal i la devastació.

Santa Maria Egipcíaca

Episodi hagiogràfic de la santa eremítica, retirada al desert, amb tres pans que simbolitzen l'eucaristia.

La beata Agnès de Benigànim

Religiosa agustina, molt venerada com a exemple de fervent caritat, reflectida en l'expressió popular «Beata Agnès, on et criden ves».

Associacions i institucions cíviques i religioses

Els cirialots

26 reis amb un gran cirial, vestits amb túnica blanca, amb barbes i perruques de crin, corona daurada al cap i un baldric de vellut roig carmesí. Simbolitzen els ancians de l'Apocalipsi que adoren el corder sense toca.

Invitats militars i civils

Jurats de Sant Vicent, Junta Central Vicentina, Reial Mestrança, ordes militars i hospitalaris, i noblesa

Ordes religiosos

LA SEU CATEDRALÍCIA

Tintinacle (campanar portàtil) i umbella

(para-sol o pavelló daurat i roig)
Símbols basilicals i pontificals de la Seu, anuncien la proximitat de la custòdia.

Senyors capitulars

Capítol metropolità conformat per la corporació de canonges de la Seu, revestits cerimonialment, amb capa i ciri a la mà.

Ministre pertiguer de la Seu

Ministre pertiguer, amb la funció d'obrir pas i guiar la processó, revestit amb túnica de domàs negre i bordó.

Gosser de la Seu

Auxiliar del ministre macer, revestit amb túnica de domàs roig i bordó.

Encensers

Acòlits turiferaris que van encensant el trajecte processional abans del pas de la custòdia.

Custòdia del Santíssim Sagrament

Portada per **preveres** vestits amb dalmàtica i flanquejada per **sis macips** amb vestidures del segle XVI, que porten espigues argentades. La custòdia actual, una gran obra d'orfebreria, va estar realitzada entre 1940 i 1954.

Arquebisbe de València, els seus bisbes

Representació episcopal de la Seu valentina, presidida per l'arquebisbe, amb el cap descobert i flanquejat pels seus distintius: bàcul pastoral i mitra.

Autoritats civils i militars

Seguici de la representació institucional: civil, militar, judicatura i altres estaments.

Banda militar i piquet

Tancament del seguici processional amb interpretació de marxes processionals.

Compilador dels textos:

Ricard Català Gorgues

Recopilació a partir de:

Declaració de Bé d'Interés Cultural Immaterial

Manuel Arenas Andújar

Miguel Ángel Catalá Gorgues

Jaime Sancho Andreu

José M. Rey de Arteaga

La solemnitat del Corpus Christi de la ciutat de València va ser declarada en 2010 Bé d'Interés Cultural Immaterial (DOCV núm. 6280, 02/06/2010)

#CorpusVLC

CORPUS CHRISTI València 2024

RELACIÓ DE LA PROCESSÓ GENERAL

En atenció a la molta gent que s'empra en esta processó i al temps que dura esta festivitat a València, la tenim per la més popular i festiva de l'orbe cristià, i per tant no és estrany que acudisca tanta gent de tot arreu.

(Trad. «Museo de las Familias», 25/V/1846, p.113)

DIA

Diumenge 2 de juny de 2024

HORARI

Previ a la Processó general:

16.30 hores: Eixida de les roques pel recorregut de la processó general i posterior tornada a la Casa de les Roques; darrere seu, els carros de l'enramada, que llancen murta per l'itinerari.

17.30 hores: Eixida dels gegants, els nanos i les danses de la magrana i la Moma, amb l'escenificació prèvia de les danses.

Processó general

19 hores: Eixida de la catedral per la porta dels Apòstols, indicada pel repic de les campanes de la Seu.

20 hores: Eixida de la custòdia, amb volteig de les cinc campanes majors de la Catedral o Seu.

ITINERARI

Plaça de la Mare de Déu, carrer dels Cavallers, plaça del Tossal, carrer de la Bosseria, plaça del Mercat, avinguda de Maria Cristina, carrer de Sant Vicent, plaça de la Reina, carrers de la Mar, Avellanes i Palau, plaça de l'Almoina i entrada a la Catedral per la porta de l'Almoina

GRUPS DE DANSES I COLLES DE DOLÇAINA I TABAL

Associació de Músics i Balladors de les Danses del Corpus Colles Russafa-fa, Valçaina, els Bessons i Tio Vaina (amb la col·laboració de la Federació de Folklore de la Comunitat Valenciana).

FIGURANTS DE L'ANTIC I NOU TESTAMENT I AL·LEGORIES

Membres de l'Associació d'Amics del Corpus de la Ciutat de València.

RESSENYA HISTÒRICA

La festivitat del Corpus Christi ha sigut, durant segles, la festa catòlica principal de la ciutat de València (la «festa grossa»). No debades fou la processó origen de la solemnitat una de les primeres d'Europa a celebrar-se. La primera processó de la qual es té notícia va tindre lloc el 1355, per iniciativa del bisbe Hug de Fenollet, la qual va ser atesa immediatament pel Consell de la Ciutat, però no va tindre continuïtat per les circumstàncies bèl·liques dels anys següents.

A partir de 1372, la festa del Corpus, restablida a instàncies del bisbe de València, el cardenal Jaume d'Aragó, es va celebrar anualment i es va convertir en lloc de trobada de tots els aspectes espirituals, patrimonials i d'identitat de la ciutat i els seus habitants durant diversos segles, almenys fins al final del segle xix. Fins i tot es repetia i s'adaptava per a l'entrada de reis i emperadors, i en altres ocasions extraordinàries.

En el segle xx la processó anà llanguint, i va ser de nou la iniciativa eclesial i municipal, juntament amb la religiositat popular expressada a través de l'associacionisme, les que a finals dels anys setanta van recuperar una festa que, més enllà dels seus elements espirituals i catequètics, és una mostra complexa de la celebració del misteri de la vida, que utilitza diversos signes i símbols a través de tots els sentits.

RELACIÓ DE LA PROCESSÓ

Un piquet de la Policia de la Secció Muntada
Diversos components de la Secció de Cavalleria de la Policia Local de València, amb uniforme de gala, inspirat en el de la Guàrdia Reial de principis del segle xx.

Les banderoles

Tres reis d'armes, vestits amb cotes de seda i gorgeres, testa coronada, perruques i barbes blanques. Al mig, un d'ells porta la Senyera, flanquejada als costats per les banderoles o guions de la ciutat.

Creu de la Catedral

Creu processional de la Seu, la qual marca l'inici de la gran processó teofòrica.

ANTIC TESTAMENT, PARRÒQUIES I GREMIS

Parròquies de la ciutat

Sant Isidor, Sant Lluc i Santa Llúcia, Sant Josep de Calassanç, Sant Vicent Màrtir, Santa Maria Goretti, la Mare de Déu del Remei, Sant Raimon de Penyafort i la Mare de Déu del Puig.

Gremi de Fusters

Associació gremial identificada per l'estendard amb el seu patró, sant Josep, a l'extrem del pal.

Sant Miquel (espasa flamígera i escut) amb dos ànimes

Ànima en gràcia (túnica clara) i Ànima en pena (túnica fosca) símbols de la lluita entre el bé i el mal, amb l'arcàngel sant Miquel com a defensor de l'església universal.

Noé o l'«agüelo colomet» (coloma i gaiato) Protagonista del diluvi universal, prefiguració de la redempció salvífica per Jesucrist.

Abraham (sabre de foc) i **Isaac** (feix de llenya) Imatge profètica del sacrifici expiatori de Jesucrist, fill de Déu.

Melquisedec (pa i cànter de vi)

Gran sacerdot d'Israel, símbol prefiguratiu del sacrifici eucarístic.

Escala de Jacob

Pujada del patriarca al cel, amb dos portadors, símbol del vincle terra i cel.

Jacob i els seus dotze fills (els Blancs)

Les dotze tribus d'Israel: Rubén, Simeó, Leví, Judà, Dan, Neftalí, Gad, Aser, Issacar, Zabuló, Josep i Benjamí, tots vestits de blanc a semblança de les escultures de l'església de Sant Joan del Mercat.

Moisés (Taules de la Llei) i **Aaró** (ceptre) L'un, gran profeta de l'Antiga Aliança i l'altre, pontífex, protagonistes de l'èxode i de l'alliberament del poble d'Israel.

La serp de bronze

Al·legoria curativa i salvífica del regnat de Moisés, portada per un levita.

Levites

Culte del Tabernacle de l'Aliança portat per quatre ajudants dels sacerdots judaics, una parella amb els pans de la proposició i l'altra parella amb encensers.

Arca de l'Aliança

Cofre sagrat símbol de l'Antiga Aliança i prefiguració de l'eucaristia pel manà o pa del cel que contenia, portada per huit sacerdots de l'antiga llei.

Els set àngels o «àngels bovos» Àngels músics, amb carasseta blanca i cap cenyit per una corona blanca.

Altar del sacrifici i canelobre dels set braços Símbol de la redempció i de la llum espiritual, portat per huit jueus.

Exploradors de la terra promesa i portadors (sarment amb un xanglot gran): Representen Gedeó i Caleb, mostrant la fecunditat de la terra promesa.

Josué, el qui para el Sol (sol i sabre)

Cap de les tribus d'Israel, símbol de la terra promesa, el qual apunta al Sol, evolucionant amb tres passos i acció.

Samsó (lleó)

Dels últims jutges d'Israel, símbol de fortalesa i justícia, figura amb un lleó al braç.

Saül (reial corona, escut i llança) Considerat el primer monarca d'Israel, símbol de la justícia.

David (reial corona i arpa) i **els músics cecs d'Israel** (cítara, arpa i altres instruments) **acompanyats pels seus pigalls** Rei d'Israel i músic, ancestre del Messies, el qual va ser presentat com del llinatge de David.

Salomó (reial corona, ceptre i bola del món) i **la reina de Saba** (símbols reials) Ell, fill del rei David, simbolitza la saviesa, mentre que ella representaria la fe dels gentils.

Elies amb l'àngel i Jezabel Profeta hebreu perseguit per Jezabel, consolat per un àngel amb l'oferiment de pa i aigua, anticipació eucarística.

Els profetes majors

Jeremies (cadena, pergamins i esfera), **Isaïes** (tenalles i pergamins), **Ezequiel** (esfera i pergamins) i **Daniel** (cap de drac). Profecies premonitòries del sant sacrifici.

Matrones

Les quatre virtuts cardinals (segons les relacions de 1815, 1857, 1858 i 1867): Abigaïl, la Prudència (serp); Ester, la Justícia (corona i ceptre); Judit, la Fortalesa (alfange i cap d'Holofernes), i Rut, la Temperància (manoll d'espigues).

Les altres matrones

Cèlia (pandero), Jael (martell i cap de Síssara amb un clau), Dèbora (espasa i escut), Rebeca (gaiato i cistella) i Raquel (cànter).

Els profetes menors

Osees, Joel, Amós, Abdies, Jonàs (balena), Miquees, Naüm, Habacuc, Sofonies, Ageu, Zacaries i Malaquies, amb diversos símbols al·legòrics.

Tobies (peix) i **sant Rafael** (cota blava, ales blanques i un estendard) L'arcàngel al costat de Tobies, símbol de la Providència divina que acompanya i defensa dels perills.

Parròquies de la ciutat

La Mare de Déu del Carme, Sant Joan Bosco, Sant Jaume Apòstol, Sant Pasqual Bailón, Sant Antoni Abad, la Mare de Déu del Socors, Sant Francesc de Borja, Crist Rei, el Bon Pastor i el Sant Àngel Custodi.

Gremi de Confiters o Sucrers

Associació gremial identificada per l'estendard amb el seu patró, sant Dionís, a l'extrem del pal.

Al·legories i emblemes de la ciutat

Àngel Custodi de la ciutat de València (espasa i escut de l'antic regne) Representa la defensa i custòdia de la ciutat.

Heralds amb les armes de la ciutat (vares i escuts amb les armes de la ciutat) Representen el títols atorgats a la ciutat de València: il·lustre, egrègia, molt noble, insigne, fidel, magnífica, coronada i dos voltes lleial.

Clarins i timbals de la Ciutat

Dos clarins i un timbal a peu, amb elegant uniforme del segle xviii de color roig, interpreten els sons de la *Marxa de la ciutat*.

La Senyera de la ciutat

Exposició pública de la Senyera, amb cinc portadors vestits amb brusa.

Banda Municipal de València

Acompanyament musical dels símbols de la ciutat, amb la interpretació de marxes processionals.